

Regeringen
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Sveriges Television AB
Säte: Stockholm
KH-3T-012
Org. nr: 556 033-4285
Plusgiro: 154749-6
Bankgiro: 5555-0594
www.svt.se

Stockholm 2015-08-03

Yttrande över Ds 2015:31

Sveriges Television överlämnar härmed sitt yttrande över skrivelsen Framtidens filmpolitik.

Hanna Stjärne, VD

SVTs remissvar DS 2015:31 Framtidens filmpolitik

Sammanfattning

- Uppsägningen av filmavtalet ger möjlighet till en historisk nystart för svensk film, som befinner sig i kris. Krisen är dock inte orsakad av filmavtalet utan har i första hand andra förklaringar. Därför är det oerhört viktigt hur den nya politiken utformas. SVT ser det som nödvändigt att förslagen i skrivelsen förändras för att politiken ska kunna ge önskade positiva effekter.
- SVT efterlyser tydliga målformuleringar. Överordnat bör det finnas en gemensam vision för svensk film och kopplat till det ett begränsat antal uppföljningsbara mål. SVT anser att de konstnärliga och kulturella ambitionerna med filmen bör vara överordnade andra mål, i synnerhet mer politiska mål.
- SVT anser att skrivelsen förmedlar en allt för snäv syn på kvalitetsbegreppet. Publika kvalitetselement som angelägenhetsgrad ställs emot andra kvalitetsbegrepp. SVT anser att professionell kvalitet och originalitet i många fall mycket väl är förenliga med genomslagsambitioner och just denna grupp filmer behöver uppmärksammas mer. Förslagen i den liggande formen riskerar leda till en hård uppdelning mellan en statligt finansierad "konstnärlig" film och en kommersialiserad film för massmarknader.
- SFI:s verksamhet behöver kvalitetssäkras. En regelbunden uppföljning bör äga rum och formerna för denna behöver vidare klargöras. Vad gäller styrningsformen saknas förslag som går att ta ställning till.
- SVT anser att den föreslagna indelningen av råden bör utredas vidare och beakta en konstruktion med råd indelade efter genre/form enligt den modell som förekommer i Danmark.
- De olika stödformerna måste prioriteras då resurserna är begränsade. SVT anser att stöden till utveckling som kan leda till produktion och produktionsstöd är viktigast.
- SVT avser att fortsatt ta ansvar för mångfalden inom svensk film och ser det som positivt att det inte föreslås någon ny reglering i denna del. Det ger SVT möjlighet att utforma det ansvaret med tv-avgiftsbetalarnas bästa för ögonen.

SVTs roll för svensk film

I SVT:s public service-uppdrag ingår att lägga särskild vikt vid dramaproduktion och att bidra till svensk film. SVT arbetar aktivt för att öka mångfalden och har ett brett ansvar för produktionen av rörlig bild i olika former, både TV dramatik, dokumentär och film.

SVT är en av de största finansiärerna av svensk film och drama i Sverige totalt sett. De flesta produktioner sker tillsammans med andra aktörer. En hög andel, 80 procent, produceras externt och sysselsätter därmed direkt och indirekt ett stort antal kreatörer och produktionsbolag runt om i landet. All långfilmsproduktion och så gott som all dokumentär- och kortfilmproduktion är externa produktioner.

SVT tar även ett särskilt ansvar för att skapa ett utrymme för nya, oetablerade filmskapare och dramatiker, bland annat genom Moving Sweden.

SVT insatser inom dokumentärfilm, kortfilm, barnfilm och spelfilm bidrar till att uppfylla SVTs public service-uppdrag, däribland ambitionerna att spegla hela landet. Utbudet ska inom dessa områden liksom SVTs andra områden präglas av jämställdhet, mångfald och alla människors lika värde. Demokrati, kultur och folkbildning är självklara utgångspunkter i valet av filmer.

SVT är en aktiv samproducent vars film och dramaproduktion håller en hög klass och rörer mycket stora internationella framgångar. Som exempel kan nämnas *Bron* som sålts till över 150 länder, *Jordskott*, *30 grader i februari*, *Tjockare än vatten*, *Blå ögon*, *Torka aldrig tårar*, *En pilgrims död*, *Den fjärde mannen* samt *Fröken Frimans krig* som senast sålts för visning i Iran.

SVT är även en av finansiärerna bakom spelfilmer som *Monica Z*, *En duva satt på en gren och funderade på tillvaron*, *Återträffen*, barnfilmer som *Bamse*, *Sune*, *Emil och Ida* liksom dokumentärer som *Palme*, *Astrid* och Oscarbelönade *Searching for Sugarman*.

En ny filmpolitik måste garantera SVT:s oberoende och inte innehålla detaljreglering samt, viktigast av allt, ge licensbetalarna valuta för pengarna.

SVT är en naturlig del av filmbranschen och bidrog, utöver filmavtalets grundbelopp, med 5 procent av den totala finansieringen av lång spelfilm förra året. Samma siffra för lång dokumentärfilm var 16,7%. Till den korta spelfilmen bidrog SVT med 6,6 procent och 22,8% till kort dokumentärfilm. Bland de 20 svenska filmer med **högst recensionsindex** var SVT involverad i 13. Av de 20 **mest sedda** svenska filmerna på biograf 2014 var SVT involverad i 13.

Indikatorerna ovan visar på bredden i SVT:s investeringar i den svenska filmbranschen. I grunden ligger ett brett förhållningsätt gällande kvalitetsbegreppet som inbegriper både genomslag, angelägenhet och unicitet.

TV är alltså det största visningsfönstret för film och SVT är i praktiken den enskilt viktigaste aktören för visning av svensk och utländsk kvalitetsfilm. 2014 hade SVT ensamt 19,5 miljoner tittare i sommarpublik för svensk biografvisad film. Detta kan ställas mot att den samlade publiken för svensk film på bio var 4,1 miljoner.

SVT är bevisligen ett kreativt nav för drama och film, i synnerhet kort- och dokumentärfilm. SVT är den största fristående finansiären av svenskt drama och hjälper kreatörer att utveckla idéer så att deras filmer når en stor publik, både i Sverige och internationellt. SVT är även en nationalscen för visning av svensk och internationell film.

SVT lämnar i det följande kommentarer på de huvudsakliga förslagen i skrivelsen.

9 Filmpolitikens inriktning och utformning

Generellt finns i Ds 2015:31 en otydlighet kring vilka mål som bör gälla och dess prioriteringar. SVT efterlyser därför tydliga målformuleringar. Överordnat bör det finnas en gemensam vision för svensk film och kopplat till det ett begränsat antal uppföljningsbara mål.

SVT anser att de konstnärliga och kulturella ambitionerna med filmen bör vara överordnade andra mål, i synnerhet mer politiska mål. Film kan ha funktionen att ge människor redskap att se och tolka både sin historia och samtid och att förstå tankar och idéer. På samma sätt som med annan konst är det avgörande att den kan skapas och verka under fria former. Filmkonsten ger mening och skapar värde. Filmen kan även ge uttryck för olika värderingar, samhällskritik men också skapa förståelse och sammanhållning. Därigenom har filmen en viktig plats i en fungerande demokrati.

SVT vill inledningsvis särskilt peka på skrivelsens tankar kring kvalitetsbegreppet. Detta är centralt och bör genomsyra inte bara mål och visioner, utan också arbetet att förverkliga den nya filmpolitiken. SVT ser det goda berättandet som en viktig del av kvalitetsbegreppet. Förmågan att gestalta och tillgängliggöra en historia är en väsentlig egenskap i filmskapandet.

För att kunna få fördjupad förståelse och andra perspektiv måste filmen lyckas tillgängliggöra innehållet till sin publik. Först då kan den fullt ut ha den viktiga funktionen för samhället som skrivelsen pekar på. Därför vill SVT se egenskapen att kunna tillgängliggöra, berätta och förmedla ett innehåll som en omistlig del av kvalitetsbegreppet. SVT anser att skrivelsen förmedlar en snävare syn på kvalitetsbegreppet framför allt i resonemangen kring kriterierna för förhandsstöd.

9.2.1 Avgränsningar

För att möta framtidsutmaningarna krävs ett flexibelt system utan allt för hög grad av detaljstyrning. Mediebranschen är under stark utveckling. Skrivelsen bekräftar den bilden och problematiserar begreppet "film" och "rörliga bilder" utifrån den snabba teknikutvecklingen. En rimlig slutsats är att man, precis som skrivelsen menar, har ett någorlunda brett och öppet uppdrag för stöden. Dock menar skrivelsen att detta endast gäller utvecklingsstöd. Produktionsstödet föreslås ha ett mer avgränsat uppdrag. SVT menar att det är rimligt att utvecklingsstödet har ett något vidare uppdrag än produktionsstödet, men skillnaden får inte bli alltför stor. Syftet med utvecklingsstödet bör vara att i första hand stödja projekt som *kan* bli film, inte stödja rörlig bildproduktion i högsta allmänhet.

SVT anser mot bakgrund av detta att man bör överväga att göra en åtskillnad mellan innovation och utveckling. För en livskraftig filmproduktion, krävs en sund utveckling av projekt som har möjlighet att bli produktion. SVT vill peka på behovet att också utveckla sådant som inte är experimentellt. Det stabila hantverket behöver också utvecklas och förnyas, exempelvis vad gäller berättarformer. Vid sidan om detta krävs innovativa projekt, som kan bidra till en mer långsiktig kreativ utveckling av branschen.

Resursen för svensk film är begränsad. SVT delar bilden av att det finns behov av ökade resurser för utveckling. Utvecklingsbegreppet bör dock inte ges en så vid betydelse att man missar behovet av utveckling i kärnverksamheten; att utveckla den dramaturgiska formen med ljud och bild. SVT vill peka på behovet att tydligare specificera syfte och mål med utvecklingen.

9.2.2 Kvalitetsbegreppet

SVT anser att det i allt för hög grad i skrivelsen görs en åtskillnad mellan olika former av kvalitet. I synnerhet synes det finnas en underton av en föråldrad och snäv syn på kvalitet där mer publika kvalitetselement såsom exempelvis angelägenhetsgrad ställs emot andra kvalitetsbegrepp. SVT anser att professionell kvalitet och originalitet i många fall mycket väl är förenliga med genomslagsambitioner. Filmen har en mycket stark förmåga till genomslag, inte minst genom möjligheterna att beröra och väcka känslor. SVT förutsätter att kvalitetsdefinitionen inte exkluderar film med stort genomslag. Angelägenhet och genomslag torde vara överlappande begrepp som gör att man kan tillämpa ett brett kvalitetsbegrepp. SVT ser förmågan att berätta som en viktig del av kvalitetsbegreppet. Att gestalta och tillgängliggöra en historia är en väsentlig egenskap i filmskapandet. Kvalitetsbegreppet bör också inkludera värdeord som: originalitet, tema, berättarteknik, karaktär, kontext och visuellt uttryck

9.3.1 Utveckling och kontinuitet

SVT delar bedömningen att det finns behov av ökade satsningar på utveckling men menar att skrivelsen förlorar stora delar av kärnan i filmpolitiken, dvs. där filmen som särart betonas och det goda berättandet ges utrymme. Istället för att fokusera på behovet av innehållslig utveckling läggs tyngden så gott som uteslutande på vikten att experimentera med form och fönster, något som förefaller överordnas det kreativa filmskapandet. Som exempel kan nämnas tv-serier som *Åkta människor* och *Jordskott*, som både av publiken och professionellt uppfattats som i högsta grad utvecklande och originella. Skrivningarna bör därför snarare ta sikte på innehållslig utveckling än att låsa sig vid form- och fönsterutveckling. Formen ska vara underordnad berättelsen. Så som skrivelsen är formulerad så kan man få bilden att filmpolitiken tappat tron på filmen som medium och vill ersätta denna med satsningar på andra former av rörlig bild.

SVT anser som ovan nämnts att man bör överväga att göra en åtskillnad mellan innovation och utveckling. För en livskraftig produktion, krävs en utveckling av projekt som har möjlighet att bli produktion. Risken finns annars att en stor mängd projekt aldrig blir realiserade med resultat att man endast skapat falska förhoppningar i branschen och sysselsättning som inte leder till produktion. Målet bör vara att större delen av de resurser som används till utveckling, används inom produktion. Därför menar SVT att det är av stor vikt att produktionsbolagen involveras i utvecklingsarbetet. Vid sidan om detta krävs innovativa projekt, som kan bidra till en mer långsiktig kreativ utveckling av branschen. Utrymme bör alltså finnas för innovation, men tyngdpunkten bör ligga på utveckling av potentiella filmprojekt. Den kreativa utvecklingen sker i hög grad inom ramen för detta, inte minst genom experiment med berättarformer, genreöverskridande historier mm.

Resursen för svensk film är begränsad. SVT delar bilden av att det finns behov av ökade resurser för utveckling, men detta bör inte ges en så vid betydelse att kärnverksamheten, satsningar på film blir lidande.

SVT vill betona vikten av kontinuitet även inom utvecklingsområdet. Det skapas idag utrymme för ett stort antal debutanter. Men för att svensk film ska utvecklas krävs även att kreatörer ges möjlighet att skapa en andra film och en tredje. Vad hade hänt om Suzanne Osten inte kunnat skapa *Bröderna Mozart* efter *Mamma*? Om Roy Andersson inte fått följa upp *En kärlekshistoria* och *Gilliaap* med *Sånger från andra våningen*? Om Ingmar Bergmans karriär stoppats efter *Hets*? Ingen av dessa karriärer hade kunnat bäras upp utan filmstöd. Kontinuitet är en grundförutsättning för att svensk film ska kunna utvecklas och stärkas. Endast då vinner svensk film framgångar.

SVT vill betona vikten av att ett publikperspektiv finns vid sidan om konstnärliga kriterier även i valet av utvecklingsprojekt.

Vad gäller stöd till utveckling av tv-dramatik kan SVT se att det finns många situationer då produktionen av tv-drama och film är överlappande. Vikten att fokusera just filmstödet på produktion av film är dock betydande, i synnerhet som tv-dramatiken,

även utan filmavtalet, just nu upplever en blomstringsperiod. Flera aktörer har exempelvis meddelat att de är på väg att öka satsningarna på tv-drama även utan statligt stöd.

Talang och kompetens

SVT ser det inte som nödvändigt att samverkan mellan bransch och skola organiseras av regeringskansliet. Detta bör vara något som initieras av skolorna där branschen bidrar med erfarenhet och kompetens. SVT kan konstatera att det finns ett stort utflöde av talang på produktionsmarknaden och att det snarare är en utmaning att upprätthålla kvalitet och professionell utveckling av branschen.

I skrivelsen föreslås en lång rad olika stöd, och flera av dem är fullt befogade. Som helhet blir dock bilden att medel måste tas från produktionsstödet, som ändå tillsammans med utvecklingsstödet utgör kärnan i stödsystemet, för att finansiera andra verksamheter. SVT anser att ett särskilt stöd för att ta emot praktikanter är exempel på sådan diversifiering av stöden som motverkar möjligheten till kraftfulla satsningar där de verkligen behövs.

9.3.2 Produktion

Skrivelsens beskrivning av egenskaper hos de som ska ta emot produktionsstöd, inbegriper inte förmågan och erfarenheten att skapa angelägna filmer med stort genomslag. SVT anser att angelägenhet och genomslag ska ingå i bedömningsgrunden av produktionsstödet. Kriterierna för stödet ska vara tydliga, objektiva och bör utformas i samarbete med branschen.

I skrivelsen finns ett antal punkter där det förefaller finnas ett underliggande antagande att film med angelägenhet/genomslagsambitioner bär sig själv. Detta är långt ifrån sanningen i ett litet språkområde som Sverige. Som exempel kan nämnas att förmågan att leverera mot angelägenhetskriteriet ingår i skrivelsens förslag till bedömningsgrund för vem som kan ta emot stöd.

Förhandsstöd

Svensk film står inför en framtidsutmaning. Globalisering och digitalisering gör att kontexten för svensk film ständigt förändras. Svensk film konkurrerar med internationell film av hög standard. Det är mycket troligt att den kontext som svensk film verkar i kommer att förändras i framtiden. Det gör att filmpolitikens utformning ständigt kommer att prövas. Denna utmaning möts bäst med ett stabilt stödsystem med tydliga och förutsägbara ramar. SVT anser att stödformerna inte ska detaljstyra utan ge utrymme för olika format och berättarformer. Den nya statliga filmpolitiken ska ha som syfte att möjliggöra och skapa förutsättningar för branschen att utvecklas och växa. SVT bejakar variation och en mångfald av konstnärliga uttryck inom filmen. Det

förutsätter tydliga övergripande mål som sedan emanerar ut i stödsystemet som i sin tur möjliggör till det kreativa skapandet.

Det är viktigt att filmens stödformer delas likaväl till film som förenar hög kvalitet och bred publik, som konstnärlig film som tilltalar en smalare publik. Populära filmer som tilltalar en bred publik med marknadsintressen bör också, på samma villkor, ingå i produktionsstödet. SVT vill peka på vikten att det finns en samstämmighet mellan kriterierna i de olika stödformerna och kvalitetsbegreppet så som det definieras. SVT anser därför att konsulentstödet bör utgå till **konstnärlig film som oftast tilltalar en smalare publik**, både nationellt och internationellt. Exempel på filmer här är *Turist*, *En duva* och *Återträffen*.

Stödet bör dock också utgå till **film som förenar hög kvalitet med en bred publikambition** både nationellt och internationellt. Här kan exempelvis nämnas filmer som *Svinalängorna*, *Monica Z* och *100 åringen*. Sverige riskerar annars att få en situation där i första hand staten finansierar en smal, konstnärlig mer elitistisk film och marknaden finansierar film som i första hand är kommersiell och har begränsade konstnärliga ambitioner.

SVT delar skrivelsens ambitioner gällande mångfald och jämställdhet och har ett långtgående arbete i syfte att utveckla den egna verksamheten på dessa områden. Dock ser SVT mångfald och jämställdhet som medel och baskriterier för att uppnå angelägenhet och behöver därför inte ingå som kriteriegrund i detta sammanhang. Målet bör, som ovan nämns, kopplas till den inneboende kvaliteten och framgångar för svensk film. En situation där svensk film tappar i marknadsandelar kan annars upplevas som framgångsrik om den är jämställd. SVT anser helt enkelt att målet är att svensk film ska hålla hög kvalitet och uppnå framgångar (bland annat genom en hög marknadsandel) och att en situation där filmen inte är jämställd eller bred ur ett mångfaldsperspektiv är oacceptabel oavsett. SFI bör ha utvecklad kompetens och metoder som garanterar en mångfald av perspektiv och medverkande i filmerna.

Marknadsbaserade stöd

SVT anser att det är rimligt att avskaffa automatstödet som det är utformat idag. Som tidigare nämnts anser SVT att angelägenhetskriteriet bör gälla samtliga stödformer än endast marknadsstödet. Marknadsandelarna för svensk film minskar och SVT befarar att förslaget om marknadsstöd gör att långfilmen tappar ytterligare i styrka. Marknadsstödet bör inte vara konsulentstyrt, utan fördelningen av marknadsstödet fördelas av en grupp med representanter dels från SFI, dels från branschen. Den senare ska vara i majoritet. Gruppen ska som helhet göra bedömningar utifrån det gemensamma kvalitetsbegreppet, som även rymmer konstnärliga ambitioner. Detta stöd bör beröra publik film som vänder sig till en bred nationell publik. Exempelvis *Sune*, *Bamse* och nationella komedier som *Micke och Veronica*.

Efterhandsstöd

SVT ser de nuvarande prioriteringarna som innebär att bl. a barnfilm gynnas som rimliga men anser att stödet inte bör specialiseras ytterligare. SVT ser inte behovet att prioritera vuxenanimation och kopplingen till de kulturpolitiska målen torde vara svag i detta fall. Det finns en uppenbar risk att man för in för mycket inom ramen för en ny svensk filmpolitik. Den ekonomiska resursen är begränsad. Detta skapar förväntningar hos olika aktörer som senare kan vara svåra att leva upp till.

Det är av stor vikt att tv-bolagen ges samma förutsättningar gällande efterhandsstödet för att undvika en snedvridning av konkurrensen.

SVT anser det helt oacceptabelt att SFI ska utgöra ett nytt organ som utvärderar public services förhandlingar med produktionsbolagen. SVT:s verksamhet följs årligen upp av Granskningsnämnden. Nuvarande sändningstillstånd och de villkor som ingår är enligt SVT fullt tillräckliga för att följa upp SVT:s verksamhet i dessa avseenden.

9.3.3 Filmkommissionsverksamhet

SVT ställer sig tveksamt till förslaget och menar att skrivelsen borde ha beaktat ett system med skattelättnader liknande den modell som förekommer i andra europeiska länder. En svensk särlösning riskerar konsekvenser där exempelvis produktioner flyttar utomlands och att det därmed blir svårt att behålla och utveckla talang och kompetens i Sverige.

9.3.4 Spridning

SVT ser positivt på en förändring av fönsterstrukturen eftersom publiken efterfrågar en tidigare åtkomst av film på olika medier än vad som är möjligt idag. En effekt av detta skulle kunna vara minskat nyttjande av film som gjorts tillgänglig olagligt. SVT ser gärna en utveckling där man fördelar rättigheter i överlappande icke-exklusive fönster. En sådan fördelning av rättigheter till en film måste självklart ta hänsyn till hur filmen har finansierats, men skulle inte behöva vara bunden till den tidsmässiga ordningen i fönsterstrukturen som finns idag. Samtliga aktörer som nyttjar/sprider film ska bidra till finansieringen av film och nivån på ersättningen för respektive fönster ska spegla den förvärvade rättighetens omfattning i tid och spridning samt när i näringskedjan som spridningen sker.

9.3.6 Internationalisering

SVT instämmer i skrivelsens slutsats att Sverige inom EU bör verka för att upphovsrättsinnehavares ställning stärks bland annat genom territoriellt baserad

licensiering. Licensiering på territoriell basis är ofta en förutsättning för finansieringen av europeiska filmproduktioner och dramaserier, och därmed oundgänglig vid värnandet av EU-ländernas mångskiftande kulturella arv på det audiovisuella området.

SVT välkomnar därför kommissionens besked att, inom ramen för arbetet med en digital inre marknad (Digital Single Market, DSM) och en modernisering av EU-upphovsrätten, granska om Satellit- och kabeldirektivets (93/83/EEC) modell för rättighetsklarering vid gränsöverskridanden tillgängliggöranden av TV-sändningar, med hjälp av en s.k. ursprungslandsprincip ("country of origin"), bör införas även avseende tillgängliggöranden i datanätverk, online, bl.a. för att stärka radio- och TV-företagens möjligheter att tillgängliggöra sina medietjänster på EU:s inre marknad.

Därigenom skulle det skapas juridisk klarhet kring rättighetsklareringen vid gränsöverskridande tjänster, och tillämpningen av en ursprungslandsprincip för dylika tjänster online i kombination med avtalslicensordningar av nordisk modell, skulle innebära förenklingar vid rättighetsklareringen, som är ägnade att främja gränsöverskridande tillgängliggöranden av audiovisuella verk, samtidigt som möjligheten till licensiering på territoriell basis och den för upphovsrättshavarna så viktiga avtalsfriheten på området kan bibehållas.

10 Finansiering och styrning av filmpolitiken

En situation utan avtal leder till att SVT kommer ompröva på vilket sätt SVT bäst kan bidra till svensk film. SVT konstaterar att det inte finns något underlag eller förslag som innebär att tv-avgiftsmedel ska öronmärkas eller överföras till andra parter. SVT ser detta som mycket positivt. Motsatsen hade inneburit en försämring av public service-bolagens oberoende och en sådan grundläggande förändring av dagens system hade behövt beredas i särskild ordning. Det hade också i sak inneburit betydande nackdelar. SVT noterar exempelvis att regering och riksdag successivt avvecklat i det närmaste alla de kvoter som tidigare funnits då de i flera fall befunnits kontraproduktiva. Därför är det positivt att det inte läggs några förslag om reglerade åtaganden i den formen. Likaså, om tv-avgiftsmedel av politiska skäl skulle börja föras till andra aktörer än public service-bolag, exempelvis SFI, så hade det öppnat för en helt ny utveckling i Sverige med långtgående konsekvenser. Det bör betonas att i den mån SVT avstått medel inom ramen för filmavtalet så har det varit inom ramen för en frivillig förhandling där SVT som tv-avgiftsbetalarnas företrädare vunnit andra fördelar. Utan ett avtal bortfaller nackdelarna – men också dessa fördelar.

Att SVT får en ny möjlighet att utanför ett avtal prioritera resurserna innebär att tittarna kan få en större utväxling av insatsen i film och dokumentärproduktioner. Det innebär utökade möjligheter för tittarna att i hela landet och utan ytterligare kostnad se de produktioner som de har varit med att finansiera. SVT ser detta som en stor fördel i den nya situationen. Det innebär att SVT bedömer att företagets totala insats för barn- spel-, kort- och dokumentärfilm, som alltså sker parallellt med SVT:s betydande insats för det angränsande tv-dramat, kommer vidmakthållas, även om den tar sig nya former. SVTs insatser kommer alltid präglas av public service-uppdraget. Det

innebär att insatsen kommer präglas av sådana värden som mångfald, jämställdhet och alla människors lika värde, liksom ambitionen att spegla hela landet.

SVT vill dock betona att det måste finnas en tillräcklig mängd angelägen, hantverkskicklig film att investera i. SVT vill därför återigen betona vikten av att filmpolitiken utformas på ett sådant sätt att det inte sker en uppdelning mellan en statligt finansierad så kallad "konstnärlig" film och en ultrakommersiell film, vilket SVT befarar blir följderna om inte skrivelsens förslag justeras. Den svenska branschen är för liten för en sådan uppdelning.

10.1 Omfattningen av den statliga filmpolitiken

SVT inställning till valet av en statlig filmpolitik istället för ett avtal är helt och hållet avgörande hur den statliga filmpolitiken utformas. SVT kan konstatera att många av de brister som avtalet nu lastas för i lika hög grad kan bli fallet med den nya filmpolitik som beskrivs i skrivelsen. I synnerhet gäller det om SFI lämnas utan styrning och kontroll och utan långtgående krav på samverkan med branschen.

SVT delar i synnerhet inte bilden att svensk film står stark. Tvärtom är positionen för svensk film svag. Däremot står tv-dramatiken stark. Svensk filmindustri behöver stärkas så att fler filmer och serier produceras, blir tillgängliga och ses av fler människor i befolkningen. Det är dock inte säkert i vilken mån det krävs ökade resurser. Till viss del krävs en självvransakan inom både bransch och inte minst SFI kring vilka filmer som faktiskt åtnjuter stöd och investering – och vilka som därmed valts bort.

SVT menar även att filmstödet bör vara fokuserat i syfte att generera film i synnerhet utveckling och produktion av film. Det finns en lång rad samhällsrelaterade behov relaterade till film och rörlig bild i stort, men med tanke på den begränsade budgeten är behovet att fokusera centralt. Möjligen bör en del av de på senare tid föreslagna stöden hanteras genom uppdrag även till andra aktörer och organ, så att SFI kan behålla sitt fokus på att säkra fortlevnaden av den svenska filmen.

Ett exempel på stöd som rimligen bör hanteras på annat sätt är det stöd som utgår för arbete mot piracy. SVT anser att staten har ett självklart ansvar att finansiera arbete emot upphovsrättsbrott. Detta kan ta sig många former, från upplysning om immaterialrätt i skolor till rent polisiär verksamhet. Detta bör dock inte ske på bekostnad av stöd till nyproduktion och utveckling av film.

10.4 Stiftelsen Svenska Filminstitutet

SVT anser att det finns en återkommande och grundläggande brist i skrivelsen i det att den genomgående jämför filmområdet med andra kulturpolitiska områden. SVT vill betona att det finns en djup och grundläggande skillnad mellan filmområdet och andra kulturpolitiska fält som exempelvis litteratur och bildkonst. Inte minst i det att film, till

skillnad från bildkonst i allt annat än undantagsfallet är beroende av en hel bransch i samverkan. SVT är en del i denna bransch. En större filmproduktion sysselsätter hundratals personer i olika led. Det innebär att det ömsesidiga beroendet mellan stödstruktur, enskilda kreatörer och professionella företag är betydligt större än på andra konstområden. De metoder som används för att styra och stötta måste återspegla detta.

SVT ser ett behov att tydligare formulera styrningsprocesserna, möjligheterna till inflytande och inte minst former för uppföljning. Här finns frågor med utestående svar om exempelvis styrelsens sammansättning, nominering och tillsättning av denna, liksom hur branschens olika delar ska representeras i styrelsen.

Ett övergripande mål bör vara att inte komplicera utan att förenkla stödprocesserna både till form och antal. För att möta framtidsutmaningarna krävs ett flexibelt system utan allt för hög grad av detaljstyrning. Mediebranschen är under stark utveckling och detaljstyrning riskerar att begränsa utvecklingen snarare än att stimulera om man som skrivelsen förordar ett mer begränsat stöd till produktion.

SVT anser att det är rimligt att se över och överväga stiftelseformen eller myndighet. Som tidigare nämnts så efterlyser SVT tydliga övergripande och mätbara mål för SFI.

Vi står inför en av de största förändringarna för filmen sedan filmavtalet skapades. Med förslagen förs en mycket stor makt över den svenska filmens utveckling till SFI. Mot bakgrund av detta är det uppenbart att det finns behov att kvalitetssäkra reformen liksom SFI:s verksamhet. Rimligtvis bör en regelbunden, av SFI oberoende uppföljning äga rum. En större översyn behöver göras efter en tid. Formerna för denna behöver klargöras redan från start.

10.4.1 Inflytande

Den gamla filmavtalskonstruktionen garanterade branschen inflytande. I och med införandet av en ny filmpolitik måste motsvarande möjligheter garanteras. Branschens närvaro i filmpolitikens kärnprocesser är avgörande framgångsfaktorer. Det är branschen som ytterst ska verkställa filmpolitiken. Det är branschen som möter framtidsutmaningar, har det ekonomiska resultatansvaret för filmproduktionen och som konkurrerar på en internationell filmmarknad där risken för likriktning är stor. Det är också branschen som bidrar till sysselsättning, investerar egna resurser och driver innovation.

SVT anser att den åtskillnad som görs med ett marknadsråd och ett produktionsråd är djupt olycklig och skärper en onödig konflikt som stödssystemet snarare bör motverka än underblåsa. SVT ser det som angeläget att förslaget korrigeras i denna del. Indelningen leder till en skarp åtskillnad av vad skrivelsen förefaller se som en "konstnärlig grupp" bestående av företrädare för upphovsmän ska kontrollera ett stöd

som dessutom enligt den föreslagna stödordningen inte ska ta publika hänsyn. I det andra rådet så ska vad som förefaller vara en kommersiell bransch med begränsade konstnärliga ambitioner delta, vilket enligt SVT är en underskattning av drivkrafterna hos branschens olika aktörer.

SVT anser att den föreslagna indelningen av råden bör övervägas noggrannare. En alternativ konstruktion kan vara att skapa råd indelade efter genre/form enligt den modell som förekommer i Danmark. DFI har tre råd; ett för långfilm, ett för dokumentärfilm och ett för arkiv och forskning. Råden består av fem medlemmar som utses av branschorganisationer och intressenter. De ger DFIs styrelse råd om övergripande filmpolitisk inriktning, är också involverade i tillsättning av medlemmar i styrelsen och involverade i rekryteringen av konsulenter. Rådets inflytande bör vara reellt. Det bör finnas tydliga arbetsbeskrivningar, vilka kriterier de ska arbeta utifrån, vad som är deras uppdrag samt ett övergripande mål.

Råden bör ha en central roll i tillsättningen av konsulenter. En modell baserad på den danska skulle vara att råden, tillsammans med SFIs VD och ansvarig för produktionsområdet samt två medlemmar av SFIs styrelse utreder en arbetsbeskrivning för konsulenter inklusive en kvalitetsdefinition. Ansvar för kommande anställningar av konsulenter ligger på dessa parter gemensamt

Det är viktigt att poängtera att SFI bör ha ytterligare kontaktytor gentemot branschen utöver den kontakt som råden utgör. En kontinuerlig kontakt med branschens olika parter är en viktig framgångsfaktor.